

Govor supervizora Raffi Gregoriana na centralnoj svečanosti povodom obilježavanja godišnjice Brčko Distrikta 8. marta 2009. godine

Vaše ekselencije, predsjedniče Skupštine, gospodine gradonačelnice, predstavnici katoličke, islamske, jevrejske i pravoslavne zajednice, dragi gosti i prijatelji, dame i gospodo:

Dozvolite mi da prvo čestitam damama Brčkog međunarodni Dan žena i dozvolite mi da svim stanovnicima Brčkog čestitam 9-tu godišnjicu Distrikta.

Od osnivanja Brčko Distrikt je prešao put na komjem je prvo predstavljao simbol društvenog i fizičkog razaranja, a nakon toga simbol napretka i međuetničke saradnje kao i inkubatora reformi u tranziciji iz komunističke komandne ekonomije u demokratsku tržišnu ekonomiju.

Danas Brčko predstavlja prosperitetnu, multietničku zajednicu čija teritorija postoji kao kondominijum dva entiteta ali sa sopstvenim institucijama samouprave na koju su, smatra se, entiteti trajno prenijeli svoja ovlaštenja upravljanja.

Brčko Distrikt je nakon prestanka sukoba postao priča o uspjehu koju su mnogi izučavali, neki su joj zavidjeli, ali je, na žalost, još niko nije kopirao. Razlog za to može biti to što je njegov uspjeh zavisio prije svega od napora i volje ljudi u Brčkom koji su odlučili da žive zajedno i u miru.

Hrabrost čelnika Distikta i zvaničnika iz prelazne Vlade i Skupštine, uz pomoć međunarodne zajednice putem režima supervizije koji je uspostavljen Prvom arbitražnom odlukom u februaru 1997. godine, takođe je doprinijela takvom ishodu.

Pravni osnovi za Brčko Distrikt se nalaze u dvama aneksima Dejtonskog mirovnog sporazuma: aneksu 4, koji predstavlja Ustav Bosne i Hercegovine i aneksu 2 u kojem su se strane saglasile sa obavezujućom arbitražom kao i sa arbitražnim odlukama, njihovim aneksima i dopuni, koje je donio Arbitražni tribunal u skladu sa Ustavom. Upravo se Konačnom odlukom zahtijevala izrada Statuta, koji je već nekoliko puta ažuriran kako bi se poboljšala struktura, efikasnost i postupci u upravi Distrikta tako da ni jedna grupa ne može da dominira drugom.

Uz usvajanje ustavnog amandmana kojim se Brčko Distrikt stavlja pod zaštitu Ustava Bosne i Hercegovine i kojim se Brčko Distriktu omogućava pristup Ustavnom sudu, došlo je vrijeme da se predvidi kraj supervizije. Uz pristup koji će time biti omogućen Brčko Distriktu ka Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine koji će donositi odluke u skladu sa odlukama Arbitražnog tribunala, sam Tribunal od tada neće biti potreban. Uskoro će vlada i stanovnici Brčkog imati potpunu odgovornost za zajednicu čiju izgradnju su pomogli. Ali oni neće ostati sami. Snage EUFOR-a ostaju ovdje, Sjedinjene američke države svoju najveću ambasadu u regionu grade u Sarajevu koja ima osoblje koje će biti zaduženo da prati dešavanja u Brčkom. OEBS ostaje ovdje, a prisustvo Evropske Unije se sve više osjeća imajući u vidu nedavnu posjetu velikog broja ambasadora zemalja članica Evropske Unije Brčko Distriktu, koji ne samo što su time pokazali interes za ostvareni napredak u upravljanju već i za direktne strane investicije. Svjetska banka takođe pruža pomoć kada je u pitanju privatizacija luke i drugi veliki infrastrukturni projekti. Prisustvo hrvatskog ambasadora je još jedan pokazatelj prijateljstva i podrške te zemlje Distriktu.

Ohrabren sam nastojanjima Narodne Skupštine Republike Srpske i Parlamentarnom Skupštinom Bosne i Hercegovine da pomognu u rješavanju situacije i usvoje ustavni amandman koji je neophodan kako bi se osigurao status Brčkog unutar ustavno-pravnog okvira Bosne i Hercegovine.

Početkom ove sedmice Predstavnički dom je u prvom čitanju usvojio amandman o Brčko Distriktu sa 38 glasova za i samo jednim glasom protiv. Dan poslije, Dom naroda je taj isti amandman usvojio jednoglasno. Ovdje u Brčkom su prethodno svi predstavnici stranaka u Skupštini jednoglasno usvojili Rezoluciju kojom pozivaju Parlamentarnu skupštinu BiH da usvoji ovaj amandman.

Mi ovdje u Brčkom, kao i Vijeće za sprovođenje mira, smo jedinstveni u tome da vas, u Parlamentarnoj skupštini BiH, pozivamo da usvojite amandman u najkraćem mogućem vremenskom roku.

Zasigurno možemo da budemo ohrabreni time koliki smo put prešli, ono što je za mnoge, dugi niz godina predstavljalo ničiju zemlju, eksperiment međunarodne zajednice, sada je široko priznato u okviru svog jedinstvenog i zavidnog pravnog statusa kao Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i time svi možemo da se ponosimo.

Na kraju žao mi je što Severina nije ovdje ali se nadam da ćete naći za shodno da sljedeće godine za 10. godišnjicu pozovete Lepu Brenu.

Hvala vam.